

Webinarium Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego

17 grudnia 2024 r.

„Konopie leczą. A czy same chorują?”

Katarzyna Wielgusz

Katarzyna.wielgusz@iwnirz.pl

**Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – Państwowy Instytut Badawczy
w Poznaniu**

Konopie włókniste (*Cannabis sativa* L.) są rośliną uprawianą i wykorzystywaną przez człowieka od wieloletni. Początkowo głównym surowcem były nasiona i włókno. Od kilkudziesięciu lat prowadzone są badania nad leczniczymi właściwościami substancji bioaktywnych, produkowanych przez tę roślinę. Są to przede wszystkim substancje z grupy kanabidoidów, czyli cannabidiol (CBD) oraz tetrahydrocannabinol (THC).

Mechanizm działania obu substancji związany jest z ich wpływem na układ endokannabinoidowy w organizmie. Prowadzone szerokie badania przez licznych naukowców wykazały, że kanabidoidy, pozyskiwane z kwiatostanów konopi, działają między innymi przeciwbólowo, przeciwpadaczkowo, przeciwnowotworowo czy przeciwłękowo. Cannabidiol wykazuje również właściwości przeciwbakteryjne, przeciwutleniające i przeciwzapalne.

Pozyskanie wysokiej jakości wystandaryzowanego surowca konopnego wymaga precyzyjnej uprawy i ochrony konopi. Mimo, że konopie „leczą”, to same również „chorują”. Za występowanie objawów chorobowych mogą być odpowiedzialne zarówno czynniki biotyczne jak i abiotyczne.

Zarówno rośliny zielone ale i nasiona konopi są często porażane przez grzyby patogeniczne. Do patogenów grzybowych najczęściej występujących na konopiach należy zaliczyć grzyby z rodzaju *Fusarium* (*F. solani*, *F. equiseti*, *F. graminearum*, *F. oxysporum* f. sp. *cannabis*), *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary, *Botrytis cinerea* Pers., *Stemphylium botryosum* Wallr., *Exserohilum rostratum* (Drechsler) K.J. Leonard & Suggs, *Pseudoperonospora cannabina* (G.H. Oth) Curzi, *Golovinomyces cichoracearum* (DC.) V.P. Heluta.

Szkodniki występują na plantacjach konopi w mniejszym nasileniu. Większość z nich to owady, z których tylko kilka gatunków może powodować znaczące ekonomiczne straty. Są to: *Ostrinia nubilalis* Hbn, *Psylliodes attenuata* Koch, *Phorodon cannabis* Pass., *Phorodon humuli* Schrank. Niektóre ze szkodników np. pchełki, mogą być wektorami dla wirusów, które również występują na konopiach (np. wirus mozaiki tytoniu).

Należy podkreślić, że konopie, z których pozyskuje się surowiec farmaceutyczny są uprawiane głównie pod osłonami (w celu zapewnienia powtarzalnych warunków uprawy), co sprzyja natężeniu występowania chorób i szkodników konopi w porównaniu z uprawami polowymi.